

MANAŽMENT POUŽÍVATEĽOV A SKUPÍN

MANAŽMENT SKUPÍN

Teoretická časť

Pri vytváraní používateľov systém k danému používateľovi vytvorí aj jeho predvolenú skupinu s rovnakým menom. Ak potom používateľ vo svojom domovskom priečinku vytvára nové súbory a priečinky, automaticky sa im priradzujú prístupové práva aj pre túto skupinu. Nové skupiny sa vytvárajú pomocou *groupadd*, mažú sa pomocou *groupdel*. Zoznam všetkých vytvorených skupín sa nachádza v súbore */etc/group*. Na priradenie novovytváraného používateľa do existujúcej skupiny slúži program *useradd*, na zmenu členstva v skupine u už existujúceho používateľa program *usermod*. Ak meníme predvolenú skupinu používame prepínač *-g*, ak používateľa priradzujeme do sekundárnej skupiny, používame prepínač *-G*.

Pomôcky

Virtuálny stroj s CentOS 7 vytvorený vo *VMware vSphere*. Úloha je určená pre jedného žiaka.

Úlohy

1. Zapnite virtuálny stroj s CentOS 7 a prihláste sa do jeho grafického režimu ako superpoužívateľ *root*.
2. V pseudotermináli vytvorte používateľa *veverica* príkazom ***useradd veverica***, nastavte mu aj heslo. Príkazmi ***ls -l /home*** a ***ls -la /home/veverica*** si prezrite

- obsah daných priečinkov, prístupové práva a vlastníctvo podpriečinkov a súborov.
3. Členstvo v skupinách, *UID* a *GID* používateľa *veverica* si overte aj príkazom **id veverica**.
  4. Vytvorte skupinu *usiaci* príkazom **groupadd usiaci**.
  5. Vytvorte používateľa *zajac* tak, že ako predvolenú skupinu mu nastavíte skupinu *usiaci*; použite na to príkaz **useradd -g usiaci zajac**. Používateľovi nastavte aj heslo. Príkazmi **ls -l /home** a **ls -la /home/zajac** si prezrite obsah daných priečinkov, prístupové práva a vlastníctvo podpriečinkov a súborov. Členstvo v skupinách, *UID* a *GID* používateľa *zajac* si overte aj príkazom **id zajac**. Zobrazte si obsah súboru */etc/group*, overte si v ňom, že neobsahuje skupinu *zajac*, pretože táto skupina nebola vytvorená.
  6. Rovnakým spôsobom ako používateľa *zajac* vytvorte používateľa *usiak*.
  7. Zmeňte v pseudotermináli svoju identitu na používateľa *zajac* a nastavte jeho domovskému priečinku prístupové práva na hodnotu *750*. V domovskom priečinku vytvorte niekoľko súborov a podpriečinkov s rôznymi prístupovými právami pre skupinu *usiaci*.
  8. Zmeňte v pseudotermináli svoju identitu na používateľa *usiak* a overte si, že viete vstúpiť do domovského priečinka používateľa *zajac*, prezrieť si jeho obsah a vykonávať operácie so súbormi a priečinkami v tomto priečinku v súlade s prístupovými právami, ktoré im nastavil používateľ *zajac*.
  9. Zmeňte v pseudotermináli svoju identitu na používateľa *veverica* a overte si, že neviete vstúpiť do domovského priečinka používateľa *zajac*, ani si prezrieť jeho obsah.
  10. Vráťte sa v termináli k superpoužívateľovi *root*. V hlavnom adresári vytvorte priečinok *administrators*. Vytvorte novú skupinu *admins*. Zmeňte vlastníctvo skupiny pre priečinok */administrators* príkazom **chgrp admins /administrators**. Priečinku */administrators* zmeňte prístupové práva príkazom **chmod 770 /administrators**.
  11. Priradte používateľa *veverica* do skupiny *admins*, nemeňte ale jeho predvolenú skupinu. Použite príkaz **usermod -G admins veverica**. Jeho členstvo v skupinách overte príkazom **id veverica**.

12. Overte, že používateľ *veverica* má prístup do priečinka */administrators* ale používateľ *zajac* nie.
13. Vytvorte používateľa *kralik*, ktorý bude patriť do predvolenej skupiny *kralik*, ale súčasne bude patriť aj do skupín *usiaci* a *admins*. Použite na to príkaz **useradd -G usiaci,admins kralik**. Nastavte mu aj heslo.
14. Zobrazte si obsah súboru */etc/group*, overte v ňom, že používateľ *kralik* je členom skupiny *usiaci* (používateľa *zajac* a *usiak* sa vo výpise nenachádzajú; pre *zajaca* a *usiaka* sú *usiaci* predvolená skupina, pre *kralika* sekundárna skupina).
15. Členstvo používateľa *kralik* v skupinách overte príkazom **id kralik**. Overte tiež, že tento používateľ má prístup aj do priečinka */home/zajac* aj */administrators*.
16. Vytvorte skupinu *testovaci* a potom do nej príkazom **usermod -G testovaci kralik** pridajte používateľa *kralik*. Príkazom **id kralik** si overte, že tento používateľ bol síce pridaný do skupiny *testovaci*, ale už nie je členom skupín *usiaci* a *admins*. Príkazom **usermod -aG usiaci,admins kralik** opäť priradíte používateľa *kralik* do skupín *usiaci*, *admins*. Príkazom **id kralik** overte, že používateľ *kralik* je členom skupín *usiaci* a *admins*, ale súčasne aj členom skupiny *testovaci*.
17. Odstráňte používateľov *veverica*, *zajac*, *usiak*, *kralik* a skupiny *usiaci*, *admins*, *testovaci*. Zmažte priečinok */administrators*.